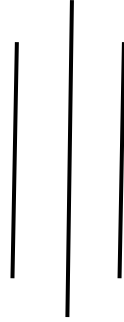

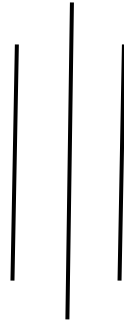
सोताड गाउँपालिका

सोताड, सोलुखुम्बु

सोताड गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन

२०७५

गाउँसभाबाट स्वीकृत मिति

२९ असार, २०७५

कृतज्ञता

यस गाउँपालिकाको बजेट निर्माण गर्ने क्रममा आन्तरिक श्रोतको अनुमान, संकलन, व्यवस्थापन तथा आवश्यक परामर्शको निमित्त गठित यस समितिले आफ्नो जिम्मेवारी सहजरूपमा पुरा गर्नु र यो प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नु खुसिको विषय हो । गाउँपालिकाको संरचना, कर्मचारी संरचना तथा जननिर्वाचित पदाधिकारीहरु र यसलाई व्यवस्थित गर्ने ऐन, नियम तथा कानून पनि पर्याप्त भइनसकेको अवस्थामा यो कार्य गर्न सहज भने पक्कै भएन । तर राजस्व परामर्श समितिले यथाशक्य वस्तुनिष्ठ ढंगले, आवश्यक परामर्श सहित राजस्वको अनुमानित विवरण र आगामी वर्षमा यस गाउँपालिकाले उठाउन सक्ने राजस्वको प्रस्तावित विवरण प्रस्तुत गरेको छु ।

यस कार्यमा सहयोग पुर्याउनुहुने विभिन्न संघसस्था, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु प्रति हामी आभारी छौं । विशेष गरेर श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिका संयोजक तथा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री बीर बहादुर राई, वडा अध्यक्ष तथा वडा कार्यालयका सचिवहरु एवं गाउँपालिकाका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरु लागायत हाम्रो यस कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्षरूपमा सहयोग गर्ने सहयोगी हातहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवेदन पेश गर्ने

१. पृष्ठभूमि:

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ का विभिन्न अधिकारहरूमध्ये स्थानीय कर लगाउन पाउने अधिकार प्रयोग गर्न पाउने अधिकारको व्यवहारतः कार्यान्वयन तथा स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को प्रावधान अनुसार स्थानीय तहकोवार्षिक बजेट तयार गर्न सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाको राजस्व परामर्श हुने प्रावधान बमोजिम यो समितिको गठन भएको हो । यस समितिले सोताङ गाउँपालिकाले स्थानीय स्तरमा उठाउन सक्ने राजस्वको क्षेत्र, दर तथा राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा गर्ने जस्ता काम गर्नेछ ।

२. उद्देश्य:

यस राजस्व परामर्श समिति गठन हुनका उद्देश्यहरू, यस समितिका काम, कर्तव्य र अधिकारहरू देहाय बमोजिम छन् (स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ बमोजिम)

- क) राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, संसोधन, परिमार्जन र सो को परिपालना सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने
- ख) राजस्वको श्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरि आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने,
- ग) राजस्वको दर र क्षेत्र लगाएतको आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने ,
- घ) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिन किसिमको कर नीति अबलम्बन गर्न परामर्श दिने ,
- ङ) कर राजस्व, गैर कर राजस्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरि सिफारिस गर्ने,
- च) राजस्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरू पेश गर्ने ।

३. करका दरहरू पहिचान विधि

सोताङ गाउँपालिकाले आगामी वर्ष लगाउन सक्ने करका दरहरू निर्धारण गर्न साविक गाविसहरूले उठाउने करको मात्रा विश्लेषण गरिएको थियो । साथै गाउँपालिकाको आय वृद्धि गर्ने तौर तरिकाहरूको बारेमा द्वितीय स्रोतहरूको अध्ययन गरिएको थियो । साथै जिल्लाका जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला वन कार्यालय, जिल्ला पशु कार्यालय जस्ता कार्यालयहरूले अधिल्ला वर्षहरूमा लिने गरेका करका क्षेत्र, दर तथा दायराको अध्ययन गरेर निर्धारण गरि सिफारिस गरिएको छ ।

४. राजस्व परामर्श समितिले सिफारिस गरेका करका श्रोत, दर तथा दायरा

सोताङ गाउँपालिकाको यस राजस्व परामर्श समितिले सिफारिस गरेकाकर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शुल्क तथा दस्तुर आदिको विवरण देहायअनुसार छः

४.१. गैर कर राजस्व :

क्र.स.	सेवाका प्रकार तथा विवरण	आ.व.२०७४/०७५ का लागि स्वीकृत दररेट	कैफियत
१	निवेदन दस्तुर	२०	
सिफारिस दस्तुर			
१	अंग्रेजीमा गरिने सबै सिफारिस	३००	
नेपालिमा गरिने देहाय बमोजिमका सिफारिस			
१	नागरिकता सिफारिस	१००	
२	नागरिकता प्रतिलिपि सिफारिस	१००	
३	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	५००	
४	नाता प्रमाणित स्वदेश प्रयोजन	२००	
५	नाता प्रमाणित विदेश प्रयोजन	५००	
६	नाता कायम सिफारिस	२००	
७	पारिवारिक विवरण सिफारिस	२००	
८	बसोबास प्रमाणित सिफारिस	२००	
९	नावालक सिफारिस	२००	
१०	जन्म मिति प्रमाणित सिफारिस	२००	
११	वैवाहिक सम्बन्ध प्रमाणित सिफारिस	२००	
१२	अविवाहित प्रमाणित सिफारिस	२००	
१३	व्यक्तिगत प्रमाणित सिफारिस	२००	
१४	चारीत्रिक प्रमाणित सिफारिस	३००	
१५	सम्बन्ध विच्छेद प्रमाणित सिफारिस	५००	
१६	खानेपानी, टेलिफोन जडान, नामसारी, ठाउँसारी	३००	
१७	विद्युत मिटर जडान सिफारिस (घरायसी)	३००	
१८	विद्युत मिटर जडान सिफारिस (उद्योग)	१०००	
१९	नाम, थर, जन्म मिति सिफारिस	२००	
२०	जीवित रहेको सिफारिस	२००	
२१	घर जग्गा करको लेखा जोखा सिफारिस	५००	
२२	निशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	निःशुल्क	
२३	सशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	२००	
२४	आफ्नो अधिकारक्षेत्रका विषयमा अंग्रेजी भाषामा सिफारिस तथा प्रमाणित	५००	
२५	संरक्षक प्रमाणित	२००	
२६	संस्थागत संरक्षक सिफारिस	२००	
२७	व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस	२००	
२८	हकवाला वा हकदार प्रमाणित	२००	
२९	जग्गाको हक सम्बन्धी सिफारिस (सार्वजनिक, ऐलानी तथा पर्ति जग्गा बाहेक)	५००	

३०	पालन पोषण सिफारिस	२००	
३१	आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित	निःशुल्क	
३२	आर्थिक अवस्था वलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित	५००	
रुख कटान सिफारिस(क्यू मिटर)			
१	चिरानी काठ प्रति क्यू फिट	८०	
२	दाउरा प्रति पिल	५०	
घरेलु तथा साना उद्योगको सर्जिमिन तथा सिफारिस			
१	ठूला उद्योग सिफारिस	५०००	
२	मझौला उद्योग सिफारिस	२५००	
३	साना तथा घरेलु उद्योग	१५००	
४	व्यवसाय बन्द तथा नाम परिवर्तन	५००	
५	मदिरा व्यवसाय सिफारिस (खुद्रा)	१०००	
६	मदिरा व्यवसाय सिफारिस (थोक)	२०००	
७	संघ संस्था सिफारिस	२०००	
८	वडा सर्जिमिन	५००	
९	प्लटिङ इजाजत प्रति रोपनी	२०००	
१०	वनजन्य वस्तुको सिफारिस	१५००	
११	पर्यटन स्तरीय होटल सिफारिस	२०००	
१२	होटल दर्ताको सिफारिस	१०००	
१३	पेन्सन सिफारिस	५००	
१४	निजी बैंक स्थापना अनुमति सिफारिस	६०००	
१५	जग्गा धनी पूर्जा प्रतिलिपि सिफारिस	२००	
१६	नागरिकता बाहेकको मुचुल्का सिफारिस	२००	
१७	पटके सिफारिस	२००	
१८	घर पातल प्रमाणित	२००	
१९	घर कायम सिफारिस	५००	
जग्गा रजिष्ट्रेशन पास			
१	प्रति सिफारिस	५००	
२	ट्रेस नक्सा निर्माण तथा प्रमाणित प्रति कित्ता	३००	
३	ट्रेस नक्सा प्रमाणित प्रति कित्ता	१५०	
४	उजुरी निवेदन दस्तुर	१००	
५	मिला पत्र दस्तुर	३००	
६	जग्गा दर्ता वा नामसारी सिफारिस ५ रोपनी सम्म	३५०	
७	थप प्रति रोपनी	२०	
८	राजिनामा, बकसपत्र सिफारिस	५००	
९	अशंवण्डा सिफारिस	२५०	
१०	नाम सच्याई सर्जिमिन	५००	

११	१. राजिनामा पास सम्बन्धमा क) नेपाल टेलिकमको कार्यालयदेखि सिबटार बजार हुँदै प्राथमिक स्वास्थ्य क्षेत्र सम्म क्षेत्रमा ख) गाडी बाटोले छोएको ग) अन्य खेत जग्गा एवं पाखो	जम्मा कारोवारको ३ प्रतिशत जम्मा कारोवारको २ प्रतिशत जम्मा कारोवारको १ प्रतिशत	
१२	अमिन खटन दस्तुर प्रति कित्ता	१०००	
१३	घर नक्सा नामसारी	७००	
उद्योग नामसारी			
१	उद्योग नामसारी ठूलो	२०००	
२	उद्योग नामसारी मझौला	१५००	
३	उद्योग नामसारी सानो	१०००	
चार किल्ला प्रमाणित बैंक तथा अन्य प्रयोजन			
१	क) नेपाल टेलिकमको कार्यालयदेखि सिबटार बजार हुँदै प्राथमिक स्वास्थ्य क्षेत्र सम्म क्षेत्रमा	५००	
२	१. अन्य क्षेत्रका लागि पहिलो कित्ता	१००	
३	२. थप प्रति कित्ता	२०	
घर जग्गा मूल्याङ्कन			
१	१ लाख देखि २० लाख सम्म	२०००	
२	थप प्रति लाख	५०	
३	नक्सा पास किताव	५००	
४	भरुवा बन्दुक नविकरण	५००	
५	आय श्रोत प्रमाणित प्रति लाख प्रति वर्ष	१००	
निजी विद्यालयको कक्षा वृद्धि (अपग्रेड)			
१	आधारभूत स्तर	२५००	
२	माध्यमिक स्तर	३०००	
३	क्याम्पस/कलेज स्तर	३५००	
सामुदायिक विद्यालयको कक्षा वृद्धि (अपग्रेड)			
१	आधारभूत स्तर	५००	
२	माध्यमिक स्तर	१०००	
३	क्याम्पस/कलेज स्तर	१५००	
४	व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन पछि	५०	
५	व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रतिलिपि	२००	
६	चौपाया निकासी दस्तुर प्रति गोटा	१००	
७	संघ संस्था, क्लव, इस्टीच्युट, दर्ता सिफारिस	१५००	
८	संस्था नविकरण प्रति लाख	२००	
व्यवसाय दर्ता दस्तुर			
१	व्यवसाय दर्ता रु ५ लाख सम्म	१०००	
२	व्यवसाय दर्ता रु ५ लाख भन्दा माथि	१५००	
३	उद्योग दर्ता (५ देखि २० हर्ष पावर सम्म)	७००	
४	उद्योग दर्ता (२० हर्ष पावर भन्दा माथि)	१५००	
५	स मिल काठ चिरानी दर्ता	४०००	

६	फर्निचर उद्योग दर्ता	२०००	
७	डेरी उद्योग दर्ता	१०००	
८	फर्निचर पसल दर्ता	१०००	
९	निर्माण व्यवसाय दर्ता	२५००	
१०	परामर्श सेवा दर्ता	१५००	
११	पोल्टी फर्म दर्ता	१५००	
१२	कुटानी पिसानी मिल सिफारिस एवं विक्री	१५००	
१३	स मिल काठचिरानी सिफारिस	१५००	
१४	नयाँ घट्ट दर्ता	२०००	
१५	विद्युतबाट चल्ने घट्ट दर्ता	२०००	
निजी विद्यालय सिफारिस			
१	शिशु कक्षा संचालन दर्ता	३०००	
२	आधारभूत स्तर	३५००	
३	माध्यमिक स्तर	४०००	
सामुदायीक विद्यालय सिफारिस			
१	शिशु कक्षा संचालन दर्ता	१००	
२	आधारभूत स्तर	३००	
३	माध्यमिक स्तर	५००	
विद्यालयको ठाउँसारी गर्ने सिफारिस			
१	निजी	१०००	
२	सामुदायीक	५००	
घडेरी प्लटिङमा बाटोको लगत कट्टी			
१	१ रोपनी सम्म	१५००	
२	५ रोपनी सम्म	२५००	
३	५ रोपनी भन्दा माथि	५०००	
नक्सा पास दस्तुर			
१	कच्ची घरको प्रति स्क्वायर फिट	१	
२	RCC को लागि (स्थानहरु तोक्ने), तथा सडक तथा बजार क्षेत्रमा प्रति स्क्वायर फिट प्रति तला	१०	
३	RCC को लागि प्रति स्क्वायर फिट प्रति तला (अन्य क्षेत्रमा)	७	
४	RCC को लागि (स्थानहरु तोक्ने) र सडक तथा बजार क्षेत्रमा पर्नेको प्रति स्क्वायर फिट प्रति तला निर्माण भईसकेको	२०	
५	RCC को लागि प्रति स्क्वायर फिट प्रति तला निर्माण भईसकेका (अन्य क्षेत्रमा)	१५	
योजना तथा कार्यक्रम सम्भौता सेवाशुल्क			
		सरकारी	निजि
१	१ लाख सम्म	१००	१५०
२	१ लाख देखि ५ लाख सम्म	५००	७५०
३	६ लाख देखि १० लाख सम्म	१०००	१५००

४	११ लाख देखि २० लाख सम्म	२०००	३०००	
५	२१ लाख देखि ३० लाख सम्म	३०००	४५००	
६	३१ लाख देखि ४० लाख सम्म	४०००	६०००	
७	४१ लाख देखि ५० लाख सम्म	५०००	७५००	
८	५१ लाख देखि ६० लाख सम्म	६०००	९०००	
९	६१ लाख देखि १ करोड सम्म	१००००	१५०००	
१०	१ करोड देखि १ करोड ५० लाख सम्म	१५०००	२२५००	
११	१ करोड ५० लाख भन्दा माथि	२००००	३००००	
जडिबुटी तथा बन पैदावार				
१	अँलौची	१० प्रति केजी		
२	चिराइतो	२ प्रति केजी		
३	अदुवा	१ प्रति केजी		
४	सतुवा	१०० प्रति केजी		
५	टिम्बुर	२ प्रति केजी		
६	विष	५ प्रति केजी		
७	पाँच औले	१ प्रति केजी		
८	पाखन भेद	५ प्रति केजी		
९	ठुलो ओखती	५ प्रति केजी		
१०	अल्लो	५ प्रति केजी		
११	लोक्ता	५ प्रति केजी		
१२	लोठ सल्ला	५ प्रति केजी		
खच्चड (बार्षिक शुल्क)				
१	खच्चड	१०० प्रति ओटा		
हाटबजार				
१	शुल्क	१५०० (प्रति हप्ता)		ठेक्कामा
मनोरञ्जन				
		दर्ता शुल्क	नविकरण शुल्क	
१	पुल हाउस	५०००	३०००	
२	भिडियो	५०००		
बिद्युत				
		सिफारिस	दर्ता	नविकरण
१	२० किलोवाट सम्म	१०००	२०००	१५००
२	२० किलोवाट देखि १०० किलोवाट सम्म	२०००	४०००	२५००
३	१०० किलोवाट देखि १ मेघावाट सम्म	५०००	१००००	४०००

४.२. कर राजस्व

मालपोत कर (खेत, पाखो तर्फ/धनहर)				
१	टेलिकम अफिस देखि स्थास्थ चौकी सम्म	१५ प्रति रोपनी		
२	गाडी बाटोले छोएको	१० प्रति रोपनी		
३	अन्य खेती जग्गा	५ प्रति रोपनी		
४	पाखो जग्गा	५ प्रति रोपनी		
घट्ट कर				

१	३ महिना सम्म संचालन हुने	१५०	
२	६ महिना सम्म संचालन हुने	२५०	
३	१२ महिना संचालन हुने	३००	
सवारी साधन कर			
१	मोटर साइकल	२००	
२	चार पाग्रे हल्का	५००	
३	चार पाग्रे हेभी	१०००	
४	पटके सवारी कर हल्का	५०	
५	पटके सवारी कर हेभी	१००	
घर कर			
१	कच्चि घरको घर कर(प्रति धुरी)	५०	
२	ढुङ्गा, जस्ता पाता, टायलको छाना भएको घर कर(प्रति धुरी)	१००	
३	पक्की घरको घर कर प्रति तला	२००	

श्रीमान यस सभाका सभापती तथा सोताङ गाउँपालिका अध्यक्ष श्री वीर बहादुर राईज्यू जननिर्वाचित गाउँसभाका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरु इलाका प्रशासन कार्यालयका प्रमुख ज्यू सोताङ गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू सुरक्षा निकायका प्रमुखज्यू सोताङ गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीज्यूहरु विषयगत कार्यालयका प्रमुखज्यूहरु वा प्रतिनिधिज्यूहरु, उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

चालु आ.व.का राजश्वका दरहरु यथावत राखी आ.व. २०७५/०७६ का लागि थप गरिएका राजश्वका दरहरु तथा परिमार्जित राजश्वका दरहरु प्रस्ताव गर्दछु :

१. यस गाउँपालिकाबाट गाउँपालिका बाहिर लैजानका लागि तपशिलका सामान तथा बस्तुहरुमा तपशिल बमोजिम कर लगाइनेछ ।

क्र.सं.	विवरण	ईकाइ	कर रकम रु.	कैफियत
१.	गाई, भैसी, राँगा, गोरु	प्रतिगोटा	१००	
२.	भेडा, बाखा, खसी, सुँगुर	प्रतिगोटा	५०	
३.	कुखुरा	प्रतिगोटा	२०	
४.	केरा	प्रतिदर्जन	२५०	

२. मदिरा पसल, सुन पसल, थोक विक्रेता, हार्डवेयर पसल र एउटै छानामुनी थुप्रै प्रकारका बस्तु व्यापार/व्यवसाय गर्ने व्यवसायीका लागि

क्र.सं.	विवरण	ईकाइ	दर्ता कर रकम रु.	कैफियत
१	दर्ता	प्रति व्यवसाय	५०००	
२	नविकरण	प्रति व्यवसाय	३०००	
३	होटल व्यवसाय दर्ता	प्रति व्यवसाय	१०००	
४	होटल व्यवसाय नविकरण	प्रति व्यवसाय	५००	

३. सोताङ गाउँपालिकाबाट अन्यत्र निकासी हुने तरकारी जन्य र फलफुल बस्तुहरु जस्तै : आलु, प्याज, टमाटर, अदुवा, सुन्तला, नास्पाती, खोर्सानी आदिमा तोकिए अनुसार निकासी दस्तुर लाग्नेछ । यसै गाउँपालिका भित्र खपत हुने अन्य तरकारी जन्य बस्तुमा कर लाग्ने छैन ।

५. निश्कर्ष तथा सुझाव

गाउँपालिकाको स्थानीय आय वृद्धि गर्ने मुख्य स्रोतको रूपमा कर, दस्तुर तथा सेवा शुल्कनै रहेका हुन्छन् । यस गाउँपालिकाको आय वृद्धि गर्न तथा राजस्वको परिचालन वृद्धि गर्नको लागि देहाय बमोजिमका सुझावहरु प्रस्तुत गर्दछौं ।

- क. राजस्वका दरहरु न्यून गर्दै दायरा बढाउनु पर्ने
- ख. राजस्वका थप क्षेत्रहरु पहिचान गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने र गाउँपालिका आफ्नो आन्तरिक आयद्वारा आत्मनिर्भर हुने गरी कर नीतिलाई प्रभावकारी बनाउदै जानुपर्ने ।
- ग. राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्ने तथा कर प्रशासनलाई व्यवस्थित गर्न क्रमशः आधारहरु तयार गर्दै जाने ।
- घ. संघ, प्रदेश र स्थानिय तहको आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्र र दायरामा रहि कर र अन्य राजस्व संकलन लाई व्यवस्थित बनाउने ।

धन्यवाद !

प्रस्तोता
लक्ष्मी कार्की (बस्नेत)
उपाध्यक्ष
सोताङ गाउँपालिका